

IRODALMI SZEMLE

LXIX ■ 2026 ■ 4

2,50 EUR / 1100 FT
A BÁZIS EGYESÜLET LAPJA

BÁZIS-DÍJ

■ ALAPÍTÁS ÉVE: 1958

■ LXIX. ÉVFOLYAM

■ ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ:

DOBOS LÁSZLÓ

■ FŐSZERKESZTŐ: **NÉMETH ZOLTÁN**
(NEMETX@GMAIL.COM)

■ SZERKESZTŐ/LEKTOR:
CSANDA GÁBOR
(GABORCSANDA@GMAIL.COM)

N. TÓTH ANIKÓ
(ENTOTHANIKO@GMAIL.COM)

■ LAPTERV ÉS TÖRDELÉS:
GYENES GÁBOR, VÁCLAV KINGA

■ KÉPSZERKESZTŐ:
GYENES GÁBOR, VÁCLAV KINGA

■ KORREKTOR: SZANISZLÓ TIBOR

■ FŐMUNKATÁRSAK:

NAGY CSILLA, POLGÁR ANIKÓ,
TŐZSÉR ÁRPÁD

■ SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

BALÁZS IMRE JÓZSEF, BÁRCZI ZSÓFIA,
DARVASI FERENC, JUHÁSZ TIBOR,
NAGY HAJNAL CSILLA, PLONICKY TAMÁS,
SZALAY ZOLTÁN

■ SZERKESZTŐSÉG:

MADÁCH EGYESÜLET, P.O.BOX 28,
931 03 ŠAMORÍN 3.

■ ISSN 1336-5088

■ WEB: WWW.IRODALMISZEMLE.SK

■ FACEBOOK.COM/IRODALMISZEMLE

■ IRODALMISZEMLE@GMAIL.COM

SZÁMUNKAT MARTIN SCHWARZ ALKOTÁSAIVAL ILLUSZTRÁLTUK.

MARTIN SCHWARZ 1992-ben született Podkrivánban (Divényoroszi) szlovák illusztrátor, grafikus és képregényalkotó. 2012–2020 között a Pozsonyi Képzőművészeti Főiskola hallgatója volt, ahol a képgrafika tanszéken, Dušan Kállay illusztrációs műtermében szerzett magiszteri fokozatot; 2020-ban pedagógiai kiegészítő képzést is végzett. 2024-ben doktorált a nagyszombati Cyril és Metód Egyetem médiakommunikációs tanszékén. Képzése során külföldi tanulmányutakon vett részt a lengyelországi Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu (2015), a malajziai Asia Pacific University of Technology & Innovation (2024), majd a csehországi Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (2024) intézményekben.

Alkotói tevékenységének középpontjában a figurális rajz és a narratív grafika áll. Jelentősek a Móric Beňovský (Benyovszky Móric) életét feldolgozó képregénykötetei, valamint könyvillusztrációi, köztük a díjazott *Kamaráti zo steny*. Közreműködött a *Když draka bolí hlava* című film vizuális megvalósításában is. Művei számos hazai és nemzetközi kiállításon szerepeltek, munkásságát több szakmai elismeréssel jutalmazták.

A CÍMLAPON: ILLUSZTRÁCIÓ AZ „ONLINE VERSEK” (VERŠE ONLINE) C. PROJEKTHEZ

HŐS / HŐSNŐ KERESÉSE

BÁZIS-DÍJ

- 3** MOLNÁR T. ESZTER: OBIEKT MONITOROWANY (VERS)
- 4** CSANDA GÁBOR: LAUDÁCIÓ A BÁZIS-DÍJHOZ (LAUDÁCIÓ)
- 6** HAJTMAN KORNÉL: KANAPÉ (VERS)
- 8** HAVRAN KATI: ANDALÚZ KÉPESLAPOK (VERS)
- 13** RADICS RUDOLF: MŰVELETI SOR, ZÁRT TÉRBEN - 112/B
VÉRTÁRGY-KÉPZŐ ÜZEM (VERS)
- 25** TAKÁCS NÁNDOR: BAUER ÉS AZ ÖREGEK TANÁCSA (VERS)
- 31** PLONICKY TAMÁS: BIFIDUS ESSENSIS (PRÓZA)
- 37** R. NAGY KRISZTIÁN: KÖTÉL (PRÓZA)
- 43** TÓTH ANDREA: A-TÓL Z-IG (PRÓZA)
- 48** SZELES JUDIT: A BJÖRKLINGEI KOMMUNA (VERS)
- 53** BARAK LÁSZLÓ: A KÍVÜLÁLLÓ (I-II.) (VERS)
- 56** TÓTH LILITH VIKTÓRIA: RÉSZLETEK AZ ŐRÜLET NAPLÓJÁBÓL
(VERS)
- 58** VIDA GERGELY: APATHIA (VERS)
- 62** MERVA ATTILA: A JÓKAI-FORDÍTÁSOK VISSZHANGJAI A KO-
RABELI SZLOVÁK SAJTÓBAN (TANULMÁNY)
- 74** FEKETE I. ALFONZ: A FÜTTYSZÓ UTÁN HAGYJON ÜZENETET
(PRÓZA)
- 86** SZÁZ PÁL: KIS KELETI DÆMONOLOGIA. A KIS KELETI ELSÖ-
TÉTEDÉS (PRÓZA)
- 93** FÜGGŐ. JUHÁSZ TIBOR KRITIKAI ROVATA (RÁDAY ZSÓFIA:
A CSENDKIRÁLY GYŐZELMI BESZÉDE)
- 96** SZERZŐINK

■ KIADJA A „SPOLOK MADÁCH – MADÁCH EGYESÜLET”
■ NYILVÁNTARTÁSI SZÁM: 308077719
■ A BÁZIS EGYESÜLET FOLYÓIRATA
■ A LAP MEGJELENÉSÉT A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG
KISEBBSÉGI KULTURÁLIS ALAPJA TÁMOGATTA.

■ NYOMTA: INFOPOINT KFT. ■ TERJESZTI A KIADÓ ■ MEGRENDELHETŐ A KIADÓTÓL: MADACH-EGYESULET@GMAIL.COM ■ MEGVÁSÁROLHATÓ: LÁSD A 96. OLDALON. ■ MEGJELENIK HAVONTA (ÉVENTE 10 RENDES ÉS EGY ÖSSZEVONT SZÁM) ■ LEKTOROK / RECENZENTI: GÁBOR CSANDA, ZOLTÁN NÉMETH (UNIWEYSYTET WARSZAWSKI), ANIKÓ N. TÓTH (UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE), MAGDALENA ROGUSKA-NÉMETH (UNIWEYSYTET WARSZAWSKI).

■ APRÍL 2026 ■ VYDÁVA „SPOLOK MADÁCH – MADÁCH EGYESÜLET” (EV 6306/25/PT). ■ ŠÉFREDAKTOR: ZOLTÁN NÉMETH ■ REDAKTORI: GÁBOR CSANDA, ANIKÓ N. TÓTH ■ REDAKTORI ONLINE MAGAZÍNU: TIBOR JUHÁSZ, TAMÁS PLONICKÝ ■ GRAFICKÁ ÚPRAVA A OBÁLKA: GABRIEL GYENES, KINGA VÁCLAVOVÁ ■ VÝTVARNÝ REDAKTOR: GABRIEL GYENES, KINGA VÁCLAVOVÁ ■ JAZYKOVÝ REDAKTOR: TIBOR SZANISZLÓ ■ ADRESA REDAKCIE: MADÁCH EGYESÜLET, P.O.BOX 28, 931 03 ŠAMORÍN 3. ■ ISSN 1336-5088. ■ WEB: HTTPS://WWW.IRODALMISZEMLE.SK ■ ADRESA VYDAVATELSTVA: SPOLOK MADÁCH, MIEROVÁ 16, 821 05 BRATISLAVA 2. ■ IČO VYDAVATELSTVA: 30807719. ■ WEB VYDAVATELSTVA: HTTPS://MADACHEGYESULET.SK/ ■ REALIZOVANÉ S FINANČNOU PODPOROU FONDU NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN ■ VYCHÁDZA MESAČNE (10 RIADNYCH A 1 SPOJENÉ ČÍSLO ROČNE). ■ NÁKLAD: 100. ■ TLAČ: INFOPOINT, S.R.O. ■ PARTNERI: SPOLOK BÁZIS, SPOLOK IRODALMI SZEMLE EGYESÜLET

AZ IRODALMI SZEMLE MEGRENDELHETŐ: E-MAIL-MEGRENDELÉS: MADACHEGYESULET@GMAIL.COM
■ A KÖVETKEZŐ ADATOKKAL: NÉV, PONTOS LAKCÍM IRÁNYÍTÓSZÁMMAL ■ ELŐFIZETÉS EGY ÉVRE (POSTAKÖLTSÉGET FELSZÁMOLUNK, PACKETA ELŐNYBEN): SZLOVÁKIÁBA: 23,50 EUR + 11 x 2,50 EUR ■ KÜLFÖLDRE, ILLETVE MAGYARORSZÁGRA: 23,50 EUR / 10 500 FT + 11 x 4,60 EUR (PACKETÁVAL: 3,50 EUR). ■ BANKSZÁMLASZÁM: SK51 7500 0000 0040 2967 9537 ■ KÉRJÜK, A KÖZLEMÉNY MEZŐBE ÍRJA BE: IRODALMI SZEMLE, NÉV, TELEPÜLÉSNÉV ■ AZ ÉV KÖZBEN MEGRENDELŐK VISSZAMENŐLEG MEGKAPJÁK A NAPTÁRI ÉVBEN MEGJELENT ÖSSZES LAPSZÁMOT AZ ADOTT ÉVFOLYAM ELSŐ SZÁMÁTÓL.

MEGRENDELŐLAP

NÉV: .....

LAKCÍM: .....

IRÁNYÍTÓSZÁM: .....

(PACKETA-MEGRENDELÉSHEZ) E-MAIL-CÍM: .....

(PACKETA-MEGRENDELÉSHEZ) TELEFONSZÁM: .....

A 2026-os évre

Szlovákiába: 23,50 € + postaköltség (11 x 2,50 €) egy évre, **EGYÜTT: 51,00 €**

Külföldre / Magyarországra: 23,50 € + postaköltség (11 x 4,60) egy évre, **EGYÜTT: 74,10 €**

Külföldre / Magyarországra Packetával: 23,50 + postaköltség (11 x 3,50) egy évre, **EGYÜTT: 62 €**

DÁTUM: .....

ALÁÍRÁS: .....

Kérjük a beszkennelt megrendelőt a madachegyesulet@gmail.com címre küldeni.

Vagy rendelje meg a kiadó weboldalán: madachegyesulet.sk

„Tisztelt Olvasó! A „Spolok MADÁCH-MADÁCH EGYESÜLET” a folyóirat megrendelőjének teljesítése során feldolgozza személyes adatait. A személyes adatai feldolgozásának feltételeiről további információit talál a <https://madachegyesulet.sk> weboldalon.

MOLNÁR T. ESZTER

OBIEKT MONITOROWANY

Jótanács társasútra: ügyeljenek az étkezésre.
Az éhség ingerültté tesz, ez súrlódáshoz
vezethet, de túlságosan elnehezülni sem érdemes.
Nyáron, ha a nap veri a háztetőket,
egy könnyű ebéd után esik jól a városi séta.
A lazac fél órával később felismerhetetlen.
Galamb tépi, cibálja, másik jön, verekednek.
Kövér lakoma, jut elég.
A pad alatt morzsák a turistakenyérből.
A padon túl, a kerítésre akasztva
nyúlarcú kismotorok sorakoznak.
Óvoda áll a sarkon, a Krochmalna sarkán.
A csúszda és a játékvár lángol.
Szemközt toronyház, bádog, üveg.
A harmadikról kikönyöklő férfi
csikket pöccent a parkoló autó tetejére.
Távolodó tűzoltósziréna, csend, sziréna ismét.
A Krochmalna sarkáról indulnak a kocsik,
a gettót nem oltotta senki.
A turisták azóta messze járnak,
hogyan lehet itt élni, kérdezzetik egymást.
Az az utca, mondja az egyik,
emléktáblák közé kifeszített szárítókötél.
A közöny meg a frissen mosott ing.
A galamb csipkedi a húst, mintha bólogatna.
A falba kapart üzeneteket nem olvassák,
toronyházak épültek följük,
az erkélyen nyugágy, napernyő, hamutálca.
A háború most egy határral arrébb.
A turisták hazatérnek, másnap egy kiadós
reggeli után tovább utaznak.
A városban, ahová tartanak,
egy pap vitatkozik egy hajléktalannal.
Mire odaérnek, meg fogja ölni.
A Krochmalna fejlődik, dohos házait
nemrég lezárták. Bontásra várnak.

SZERZŐINK

BARAK LÁSZLÓ (1953, MUZSLA) KÖLTŐ, ÍRÓ, PUBLICISTA ■ **CSANDA GÁBOR** (1963, POZSONY) IRODALOMKRITIKUS, SZERKESZTŐ ■ **FEKETE I. ALFONZ** (1986, SZABADKA) ÍRÓ ■ **HAJTMAN KORNÉL** (1985, PÁRKÁNY) KÖLTŐ, MŰFORDÍTÓ ■ **HAVRAN KATI** (1991, VÁGSZELLYE) KÖLTŐ, KRITIKUS, ÚJSÁGÍRÓ ■ **JUHÁSZ TIBOR** (1992, SALGÓTARJÁN) KÖLTŐ, ÍRÓ, SZERKESZTŐ ■ **MERVA ATTILA** (1978, DUNASZERDAHELY) MŰFORDÍTÓ, IRODALOMTÖRTÉNÉSZ ■ **MOLNÁR T. ESZTER** (1976, BUDAPEST) KÖLTŐ, PRÓZAÍRÓ ■ **PLONICKY TAMÁS** (1990, KIRÁLYHELMEC) ÍRÓ, SZERKESZTŐ ■ **R. NAGY KRISZTIÁN** (1991, DUNASZERDAHELY) ÍRÓ ■ **RADICS RUDOLF** (1994, RIMASZOMBAT) KÖLTŐ, EGYETEMI OKTATÓ (EPERJESI EGYETEM) ■ **SZÁZ PÁL** (1987, VÁGSZELLYE) ÍRÓ, EGYETEMI OKTATÓ (COMENIUS EGYETEM) ■ **SZELES JUDIT** (1969, CSENGER) KÖLTŐ, ÍRÓ ■ **TAKÁCS NÁNDOR** (1983, MÓR) KÖLTŐ, SZERKESZTŐ ■ **TÓTH ANDREA** (1984, ÓBÁST) ÍRÓ, IRODALOMTUDÓS ■ **TÓTH LILITH VIKTÓRIA** (1993, KIRÁLYHELMEC) KÖLTŐ, ÍRÓ ■ **VIDA GERGELY** (1973, KOMÁROM) KÖLTŐ, IRODALOMKRITIKUS

AZ IRODALMI SZEMLE MEGRENDELHETŐ

E-MAIL-MEGRENDELÉS: madachegyesulet@gmail.com.

ELŐFIZETÉS EGY ÉVRE: 23,50 €. (Postaköltséget felszámolunk, Packeta előnyben.)

AZ IRODALMI SZEMLE MEGVÁSÁROLHATÓ

PDF-VERZIÓ, 1 € / LAPSZÁM

A kiadó weboldalán: <https://madachegyesulet.sk/>. (Azonnal letölthető.)

NYOMTATOTT VÁLTOZAT

■ A kiadó weboldalán: <https://madachegyesulet.sk/>.

(Két napon belül küldjük, postaköltséget felszámolunk, Packeta előnyben.)

■ Az alábbi boltokban:

Molnár-Könyv (Dunaszerdahely, Vámbéry Armin tér 55/14.; Galánta, Fő utca 918/2; Vágszellye, Alsó utca 524/1.), Diderot (Komárom, Lúdpiac tér 4810.), Írók Boltja (Budapest, Andrássy út 45.).

TARTALOM, SZABADON OLVASHATÓ ÉS LETÖLTHETŐ RÉSZLETEK:

A kiadó weboldalán: <https://madachegyesulet.sk/>.

Az Irodalmi Szemle online magazinjában: <https://irodalmiszemle.sk/>.